

УДК 378.011.3-051:377]:005.336.2

Тетяна Самусь

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
ORCID ID 0000-0003-1575-6989

Віталій Опанасенко

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
ORCID ID 0000-0003-0263-8975

DOI 10.24139/2312-5993/2025.06/173-182

ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано сучасний стан і проблеми фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в умовах сучасної вищої освіти України, які зумовлені соціально-економічними змінами та викликами воєнного й повоєнного періодів. На основі аналізу наукових джерел узагальнено підходи вітчизняних дослідників до оновлення змісту, форм і методів фахової підготовки та виявлено ключові суперечності між вимогами ринку праці й реальним рівнем здатності випускників до професійно-педагогічної діяльності.

Визначено, що основними проблемами підготовки педагогів професійного навчання є фрагментарність оновлення змісту професійно-педагогічної освіти, недостатня інтеграція педагогічної, фахової та практичної складових освітнього процесу, обмежене впровадження компетентнісного й практико-орієнтованого підходів. Враховуючи сучасні напрями модернізації вищої педагогічної і професійної освіти зацентовано увагу на компетентнісній парадигмі, орієнтованій на цілісний розвиток особистості майбутнього педагога професійного навчання та його здатність до безперервного професійного розвитку.

Окреслено основні шляхи вдосконалення фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, зокрема оновлення змісту й методик навчання на засадах практико-орієнтованості та дуальної освіти, забезпечення модульності й гнучкості освітніх програм у взаємодії зі стейкхолдерами, а також залучення міжнародних донорів і партнерів для модернізації матеріально-технічної бази закладів вищої освіти. Доведено, що комплексна реалізація запропонованих напрямів сприятиме підвищенню якості професійно-педагогічної підготовки та формуванню педагогів професійного навчання нової формації, здатних ефективно реагувати на потреби сучасного й повоєнного ринку праці України.

Ключові слова: педагог професійного навчання, фахова підготовка, професійна компетентність, компетентнісний підхід, практико-орієнтоване навчання, модернізація вищої освіти.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти України характеризується глибокими соціально-економічними трансформаціями, євроінтеграційними процесами, цифровізацією освітнього простору та зростанням вимог ринку праці до якості професійної підготовки фахівців. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема підготовки педагогів професійного

навчання, які забезпечують формування конкурентоспроможних кваліфікованих фахівців для різних галузей виробництва.

Аналіз наукових досліджень (В. Андрущенко, Т. Мироненко, Т. Самусь, В. Опанасенко) засвідчує наявність низки суперечностей у системі підготовки педагогів професійного навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) України. Зокрема, спостерігається невідповідність між сучасними вимогами до професійної компетентності педагога професійного навчання та реальним рівнем здатності випускників до педагогічної, методичної й виробничо-технологічної діяльності. Значною мірою це зумовлено фрагментарністю оновлення змісту професійно-педагогічної підготовки, недостатньою інтеграцією педагогічної, фахової та практичної складових освітнього процесу, а також обмеженим впровадженням компетентнісного й практико-орієнтованого підходів.

Дослідники також акцентують увагу на недостатньому рівні педагогічної майстерності майбутніх педагогів професійного навчання, сформованості методичних, цифрових і комунікативних компетентностей, а також недостатній здатності до інноваційної діяльності в умовах модернізованої професійної освіти. Окремою проблемою залишається невідповідність між потребами роботодавців і змістом освітніх програм підготовки педагогів професійного навчання, розвитком дуальної освіти та впровадженням цифрових технологій, що потребують переосмислення підходів до фахової підготовки педагогів професійного навчання й ускладнює адаптацію випускників до реальних умов професійно-педагогічної діяльності.

Окрім того, сучасні виклики, зумовлені воєнним станом і невизначеністю напрямів післявоєнного відновлення економіки України актуалізують необхідність створення цілісної системи професійно-педагогічної підготовки, орієнтованої на формування інтегрованої професійної компетентності, здатності до безперервного професійного розвитку та ефективної взаємодії з освітнім і виробничим середовищем.

Таким чином, наявні суперечності між суспільним запитом на висококваліфікованих педагогів професійного навчання та недостатньо розробленими теоретико-методичними засадами їхньої підготовки у закладах вищої освіти України зумовлюють актуальність ґрунтовного наукового дослідження проблеми підготовки педагогів професійного навчання в умовах сучасної вищої освіти України.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз наукової літератури засвідчив, що проблематика фахової підготовки майбутніх педагогів є

предметом дослідження багатьох учених. Зокрема, В. Андрущенко і В. Бондар (2010, с. 12) у своїх працях наголошують на необхідності суттєвого оновлення змісту підготовки педагогічних кадрів; О. Огієнко (2013, с. 54) зосереджує увагу на формуванні здатності майбутніх педагогів до інноваційної діяльності; Н. Ничкало (2004, с. 4) аналізує стан ринку праці та питання модернізації підготовки кваліфікованих робітників; С. Сисоєва (2016, с. 86) окреслює сучасні аспекти професійної підготовки вчителя; Л. Хоружа (2020, с. 8) досліджує проблеми оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів і сучасні стратегії трансформації педагогічної освіти; О. Дубасенюк (2014, с. 12) розкриває зміст і сутність професійної підготовки педагога та ін. Загалом науковцями вивчаються різні компоненти фахової підготовки педагога до здійснення професійної діяльності.

Останні дослідження підтверджують, що фахова підготовка педагогів професійного навчання в Україні перебуває у стані трансформації та має вирішувати низку критичних проблем, які посилюються сучасними соціально-економічними та воєнними викликами.

Так, дослідуючи підготовку педагогів професійного навчання в Україні С. Цимбалюк, Т. Шкода і М. Артюшина (2019, с. 70) звертають увагу на проблему невідповідності підготовки кваліфікованих фахівців вимогам ринку праці та запитам роботодавців. Науковці зазначають, що якість освіти та рівень підготовки випускників не повною мірою відповідають потребам ринку праці й наголошують на невдоволенні роботодавців рівнем підготовки фахівців. Відповідно, це свідчить про наявність суттєвого протиріччя між результатами навчання, які передбачають заклади освіти, та очікуваннями працедавців і вимагає переорієнтації підготовки на розвиток відповідних професійних компетентностей згідно з вимогами роботодавців. Забезпечити формування у майбутніх кваліфікованих фахівців необхідних професійних компетентностей здатен тільки педагог професійного навчання нової формації, фахова професійно-педагогічна підготовка яких сама потребує докорінних змін. Для цього дослідники пропонують зосередитись на модернізації її змісту та форм з метою розвитку м'яких навичок (*soft skills*), оскільки в умовах цифровізації та глобалізації ринків зростають вимоги не лише до професійних знань, а й до особистісних якостей.

На схожих позиціях ґрунтуються дослідження Т. Мироненка і Р. Кузьменка (2020, с. 51), які займаються проблемами вдосконалення

професійно-педагогічної підготовки. У своїх дослідженнях учені розглядають конкретні механізми та моделі підвищення якості професійно-педагогічної підготовки та імплементують міжнародний і вітчизняний досвід, сфокусувавшись на формуванні професійно-педагогічної компетентності майбутніх майстрів виробничого навчання.

Н. Тихонова (2024, с. 79), дослідуючи питання підготовки майбутніх педагогів професійної освіти у контексті повоєнного економічного відновлення в Україні, обумовлює комплекс проблем підготовки викладачів до здійснення професійної діяльності, включаючи зниження контингенту студентів і викладачів, руйнування інфраструктури закладів професійної освіти та падіння престижу робітничих професій. Основний акцент вчена ставить на необхідності систематичного оновлення змісту педагогічної підготовки з урахуванням соціально-економічних факторів, які впливають на ринок праці й визначають зміст економічних компонентів освітніх програм. Тож, Н. Тихонова доводить необхідність посилення економічного компонента педагогічної підготовки для розвитку підприємницької компетентності майбутніх педагогів професійного навчання.

М. Соснова (2023, с. 121) у своєму дослідженні, аналізуючи сучасні освітні тенденції, звертає увагу на те, що якість підготовки майбутніх педагогів професійного навчання у закладах вищої освіти не відповідає ані сьогоденним, ані майбутнім вимогам. Дослідниця стверджує, що саме це є причиною незадоволення освітнім процесом як студентами, так і викладачами, оскільки організація фахової підготовки суперечить сутності педагогічної праці та не забезпечує необхідної здатності до роботи в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О).

Л. Хомич (1999, с. 24) підкреслює, що в умовах сучасного динамічного розвитку суспільства висувуються якісно нові вимоги до педагогічних працівників, у зв'язку з чим закладам вищої освіти необхідно відмовитися від усталених стереотипів у підготовці майбутніх педагогів професійної освіти та організувати освітній процес таким чином, щоб студенти проходили всі етапи професійного становлення, які забезпечують формування цілісного досвіду самостійної діяльності.

Отже, аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що проблеми фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання є багатоаспектними і перебувають у стадії активного

переосмислення. Узагальнення позицій вітчизняних дослідників засвідчило наявність спільного наукового підходу до розуміння необхідності глибокої модернізації змісту, форм і методів фахової підготовки відповідно до вимог сучасного ринку праці, суспільних трансформацій та викликів воєнного й повоєнного періодів.

Мета статті – визначити проблеми фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в умовах сучасної вищої освіти України й окреслити можливі шляхи їх вирішення.

Методи дослідження. Для досягнення мети статті використано теоретичні методи (порівняльний аналіз психолого-педагогічної літератури – задля з'ясування рівня розробленості проблеми дослідження та визначення напрямів наукового пошуку; порівняння – з метою вивчення наукових підходів щодо розв'язання проблеми; аналіз і синтез – задля з'ясування основних шляхів вирішення досліджуваної проблеми; емпіричні методи (педагогічне спостереження, бесіди, опитування – для визначення напрямів і факторів формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання).

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що професійна компетентність майбутніх педагогів професійного навчання є цілісною сукупністю взаємопов'язаних компонентів, які перебувають у постійній взаємодії та здійснюють істотний вплив на становлення і розвиток світогляду, формування духовних і ціннісних орієнтацій, становлення громадянської й педагогічної позиції, а також розвиток фахової і педагогічної майстерності особистості. Ефективне функціонування освітньої системи загалом і кожного закладу професійної освіти зокрема можливе лише за наявності відповідних організаційно-педагогічних умов, сформованих сукупністю різних чинників, що визначають перебіг освітнього процесу. Серед них учені виокремлюють і суспільно-політичну й економічну ситуацію в країні, специфіку освітнього профілю, особливості суб'єктів освітнього процесу (здобувачів освіти), зокрема рівень їхньої мотивації, форми організації освітнього процесу, форми організації аудиторних занять, зміст і структура освітньої діяльності, а також методи й засоби навчальної діяльності (Самусь, 2025, с. 65).

Сучасна соціально-політична ситуація в країні засвідчує визначальну роль педагогічної професії як важливого складника процесу становлення громадянського суспільства. У цьому контексті фахова підготовка педагога професійного навчання потребує

належного регулювання з урахуванням поєднання її високої суспільної й економічної значущості, рівня відповідальності, а також специфіки педагогічної та виробничої сфер діяльності. Такий професійний статус повинен забезпечувати збалансоване поєднання підвищених вимог до фахової підготовки, здійснення професійної діяльності й безперервного професійного розвитку педагогів професійного навчання із визначеними законодавством гарантіями, привілеями та можливостями, обумовленими їхньою професійною діяльністю.

Формування нового бачення перспектив професії педагога професійного навчання та престижності здобуття педагогічної освіти в Україні потребує запровадження спеціальної моделі державної підтримки.

Ураховуючи те, що програми підготовки педагогів професійного навчання містять складники психолого-педагогічної, фахової та практичної підготовки включно з методикою викладання, а його навчання впродовж життя передбачає три основні етапи (Нісімчук, 2000) (набуття формальної освіти; початок професійної діяльності, яка характеризується входженням молодого викладача в професію; безперервний професійний розвиток), проблема якості його підготовки має комплексний характер. Модель підготовки педагогів професійного навчання, що існувала до недавнього часу в Україні і була спрямована на передачу здобувачам освіти певного обсягу знань, умінь і навичок втратила свою актуальність на користь компетентнісної парадигми. Сучасний розвиток суспільства зумовлює необхідність зміни стратегічних і глобальних цілей педагогічної освіти, перестановки акценту з одних лише знань фахівця на його здатності, людські та професійні особистісні якості, досвід, що постають водночас і як мета, і як засіб підготовки до майбутньої професійної діяльності. Тож, основна стратегія вищої освіти змінює свій акцент на розвиток особистості здобувача освіти в цілому.

На основі проведеного аналізу й ідентифікованих проблем підготовки педагогів професійного навчання у ЗВО України (фрагментарністю оновлення змісту професійно-педагогічної підготовки, недостатньою інтеграцією педагогічної, фахової та практичної складових освітнього процесу, а також обмеженням запровадження компетентнісного та практико-орієнтованого підходів) можна схарактеризувати основні напрями, які вбачаються сучасними дослідниками найбільш дієвими для їх вирішення:

1. *Оновлення змісту та методик підготовки.* Зазначений напрям спрямований на подолання невідповідності між освітнім процесом і сучасними вимогами роботодавців. Він передбачає переорієнтацію фахової підготовки педагогів професійного навчання на практико орієнтоване навчання через її інтеграцію безпосередньо у виробничий процес. Це забезпечується впровадженням виробничих або технологічних практик після завершення теоретичної складової фахової підготовки за спеціалізацією та дуальної форми навчання після завершення психолого-педагогічної підготовки.

Реалізація такого підходу гарантуватиме, що майбутній педагог професійного навчання знатиме не лише теорію, а й буде володіти актуальними технологіями, обладнанням тієї галузі, якої навчає. Набуде практичних здатностей і професійних якостей, які притаманні фахівцям відповідної спеціальності, розуміння особливостей технологічних і виробничих процесів. Це дозволить майбутньому педагогу професійного навчання організувати освітній процес відповідно до потреб ринку праці з мінімальним відставанням від сьогодення. А також стане фундаментом для подальших стажувань на передових підприємствах із закріпленням за ними кваліфікованих наставників.

2. *Забезпечення модульності та гнучкості освітніх програм.* Ми поділяємо думку Т. Мироненка і Р. Кузьменка (2020, с. 51) про те, що одним із основних шляхів вдосконалення фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання є «...коригування структури та обсягу змісту навчання з метою забезпечення професійної спрямованості освітнього процесу та досягнення відповідності рівня підготовленості випускників до вимог сучасного соціального замовлення...». Тому, вважаємо забезпечення модульності та гнучкості освітніх програм тим інструментом, що спрямовує розробку навчальних планів на швидку адаптацію до змін на ринку праці й потреб роботодавців. За таких умов регулярний перегляд загальних і фахових компетентностей, освітніх компонентів спільно зі стейкхолдерами дозволяє варіювати вибірково модулі за напрямками спеціалізацій з урахуванням інноваційних технологій. Наприклад, робототехніка, електротранспорт, енергозберігаючі технології, «зелені» технології тощо. Регулярне залучення стейкхолдерів до організації освітнього процесу в ЗВО через проведення спільних засідань забезпечить зворотній зв'язок щодо якості фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. На засіданнях вони

можуть впливати на розроблення навчальних планів, визначати пріоритетні напрями підготовки, брати участь в оцінюванні компетентностей або бути залученими як практики-фахівці з виробництва до викладання фахових дисциплін. За такого підходу акцент фахової підготовки буде на компетентностях, необхідних у сучасному та повоєнному ринку праці держави.

3. Залучення міжнародних донорів і партнерів. Цей напрям передбачає співпрацю в межах міжнародних проєктів і грантів, спрямованих на модернізацію оснащення ЗВО сучасними лабораторіями та майстернями, які були пошкоджені в наслідок воєнних дій або застаріли. Такий підхід дозволить оперативнo усунути технологічне відставання й здійснювати підготовку фахівців на обладнанні, яке відповідатиме сучасному стану виробничих підприємств.

Комплексна реалізація зазначених напрямів дозволить підготувати не просто педагогів професійного навчання нової формації, а агентів змін, здатних якісно навчати нове покоління фахівців, необхідних для економічного відновлення та розвитку України.

Висновки. Отже, виявлені проблеми, а саме: фрагментарність оновлення змісту підготовки, недостатня інтеграція педагогічної, фахової та практичної складових, обмежене впровадження практико-орієнтованих і компетентнісних підходів, обґрунтовують потребу в системних змінах у фаховій підготовці педагогів професійного навчання. Реалізація таких напрямів як: оновлення змісту та методик підготовки, забезпечення модульності та гнучкості освітніх програм у тісній взаємодії зі стейкхолдерами, а також залучення міжнародних партнерів і донорів, створює підґрунтя для підвищення якості фахової підготовки у ЗВО України.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрущенко, В. П., Бондар, В. І. (2010). Модернізація педагогічної освіти відповідно до викликів XXI століття. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, 28, 12–20. (Andrushchenko, V. P., Bondar, V. I. (2010). Modernization of pedagogical education in accordance with the challenges of the 21st century. *Scientific Bulletin of Mykolaiv State University named after V. O. Sukhomlynsky. Series: Pedagogical Sciences*, 1(28), 12–20).
- Дубасенюк, О. А. (2014). Інновації в сучасній освіті. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 12–28. (Dubaseniuk, O. A. (2014). Innovations in modern education. *Innovations in education: integration of science and practice: collection of scientific and methodological works*. Zhytomyr: Zhytomyr Ivan Franko State University Press, 12–28).

- Ничкало, Н. Г. (2004). Ринок праці і проблеми модернізації підготовки кваліфікованих робітників. *Професійно-технічна освіта*, 1, 4–12. (Nychkalo, N. H. (2004). Labor market and problems of modernization of training of skilled workers. *Vocational and technical education*, 1, 4–12).
- Нісімчук А. С. (2000). *Педагогічні технології*. Київ: Просвіта. (Nisimchuk A. S. (2000). *Pedagogical technologies*. Kyiv: Prosvita).
- Мироненко Т., Кузьменко Р. (2020). Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійної освіти. *Українська професійна освіта*, 8, 51–57. (Myronenko T., Kuzmenko R. (2020). Ways to improve the professional and pedagogical training of future teachers of vocational education. *Ukrainian vocational education*, 8, 51–57).
- Огієнко, О. І. (2013). Формування готовності до інноваційної діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7 (33), 54–162. (Ohienko, O. I. (2013). Formation of readiness for innovative activity as an important component of the professional training of a future teacher. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 7(33), 54–162).
- Самусь Т. В. (2025). Концепція формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання у процесі фахової підготовки. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*, 2(83), 145–149 (Samus T. V. (2025). The concept of forming professional competence of future teachers of vocational education in the process of professional training. *Innovative Pedagogy: Scientific Journal*, 2(83), 145–149).
- Самусь Т. В. (2025). Проблема формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в процесі фахової підготовки в психолого-педагогічній літературі. *Науковий часопис українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ, 102, 65–68. (Samus T. V. (2025). The problem of forming professional competence of future teachers of vocational education in the process of professional training in psychological and pedagogical literature. *Naukovyi chasopys Dragomanov Ukrainian State university. Series 5. Pedagogical sciences: realias and perspectives*, Kyiv, 102, 65–68).
- Сисоєва, С. О., Регейло, І. Ю. (2016). Зміст підготовки докторів філософії у галузі освіти в університетах США. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2, 86–93. (Sysoieva, S. O., Reheilo, I. Yu. (2016). The content of the training of PhDs in education at US universities. *Pedagogical process: theory and practice*, 2, 86–93).
- Соснова М. А. (2023). Проблема підготовки педагогів професійної освіти у контексті сучасних концепцій розвитку вищої школи. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*, 2(65), 121–124. (Sosnova M. A. (2023). The problem of training vocational education teachers in the context of modern concepts of higher education development. *Innovative pedagogy. Theory and methodology of professional education*, 2(65), 121–124).
- Хомич Л. О. (1999). *Система психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів* (дис. ... док-ра пед. наук : 13.00.04). Київ. (Khomych L. O. (1999). *System of psychological and pedagogical training of primary school teachers* (dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences: 13.00.04). Kyiv).
- Хоружа, Л. Л. (2020). Сучасні стратегії трансформації змісту педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*, 33, 8–16. (Khoruzha, L. L. (2020). Modern strategies for transforming the content of

pedagogical education. *Pedagogical education: theory and practice. Pedagogical education: theory and practice. Psychology. Pedagogy*, 33, 8–16).

Opanasenko, V., Samus, T. (2021). Model of formation of research competence of teachers of professional education in the process of their professional training. *Innovative approaches to ensuring the quality of education, scientific research and technological processes: Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology / Edited by Magdalena Gawron-Łapuszek, Yana Suchukova*. Katowice: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 779-786.

Tykhonova, N. (2024). The problems of training future teachers of vocational education in the context of post-war economic recovery in Ukraine. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2(59), 79–84.

Tymbaliuk, S., Shkoda, T., & Artiushyna, M. (2019). Assessing and improving vocational teachers' education and training in Ukraine. *Advanced Education*, 6(13), 70–80.

SUMMARY

Samus Tetiana, Opanasenko Vitalii. Problems of professional training of professional training teachers in the conditions of modern higher education in Ukraine.

The article analyses the current state and problems of professional training of future teachers of vocational training in the conditions of modern higher education in Ukraine, which are caused by socio-economic changes and challenges of the war and post-war periods. Based on the analysis of scientific sources, the approaches of domestic researchers to updating the content, forms and methods of professional training are summarised and the key contradictions between the requirements of the labour market and the real level of readiness of graduates for professional and pedagogical activity are revealed.

It was determined that the main problems of training teachers of vocational training are the fragmented updating of the content of vocational and pedagogical education, insufficient integration of the pedagogical, professional and practical components of the educational process, limited implementation of competence and practice-oriented approaches. Taking into account the modern directions of modernisation of higher pedagogical and vocational education, the emphasis is on the competence paradigm, focussed on the holistic development of the personality of the future teacher of vocational training and his ability to continuous professional development.

The main ways of improving the professional training of future teachers of vocational training are outlined, in particular, updating the content and methods of teaching on the basis of practice-orientation and dual education, ensuring modularity and flexibility of educational programs in interaction with stakeholders, as well as attracting international donors and partners to modernise the material and technical base of higher education institutions. It is proved that the comprehensive implementation of the proposed directions will contribute to improving the quality of vocational and pedagogical training and the formation of teachers of professional training of the new formation, able to effectively respond to the needs of the modern and post-war labour market of Ukraine.

Key words: *teacher of professional training, professional training, professional competence, competence approach, practice-oriented training, modernisation of higher education.*